

ДЕЛА ОТЛИЧНО, КАК ОБЫЧНО 2

Часть А

Naučte se následující slovíčka:

03M 1.02_A01

- Б** банк, -а *m* – banka
большой – velký
большая – velká
- В** ваш – váš
внук, -а *m* – vnuk
- Г** глаза, глаз *mn.* – oči
город, -а *m* – město
- Д** две (две короны) – dvě (dvě koruny)
дом, -а *m* – dům
- Ж** журнал, -а *m* – časopis
- З** знакомый, -ого *m zpodst.* – známý
- К** как – jak
кошка, -и *f* – kočka
красивая – hezká, krásná, pěkná
красивые *mn.* – krásní, krásné, krásná
красивый – hezký, krásný, pěkný
корона, -ы *f* – koruna
- М** март, -а *m* – březen
машина, -ы *f* – automobil, auto
много – hodně, mnoho
мой – můj
Москва, -ы *f* – Moskva
- Н** наш – náš
новый – nový
новая – nová
- О** обычно – obvykle, obvyčejně
отлично – výborně, skvěle
очень – velmi, velice
- П** парк, -а *m* (в парке) – park (v parku)
плохо – špatně
Прага, -и *f* – Praha
проблема, -ы *f* – problém
- С** семья, семьи *f* – rodina
сестра, -ы *f* – sestra
собака, -и *f* – pes
спасибо – děkuji
старая – stará
старый – starý
сын, -а *m* – syn
- Т** там – tam
твой – tvůj
только – jen, pouze
том, -а *m* – díl (*knihy*)
- У** Украина, -ы *f* – Ukrajina
украинец, -вца *m* – Ukrajinec
украинка, -и *f* – Ukrajinka
улица, -ы *f* (на улице) – ulice
(na ulici/venku)
- Х** хороший – dobrý
хорошая – dobrá

Запомните! Zapaťuťte si!

Как у тебя делá?	Jak se máš?
Как у вас делá?	Jak se máte?
Как делá?	Jak se máš/máte? Jak to jde? Jak je?
У меня всё хорошó.	Mám se dobře.
Так себе.	Ujde to.
У Виктора делá хорошó.	Viktor se má dobře.
У меня всё нормáльно.	Všechno je v pořádku.
У меня всё плóхо.	Mám se špatně.
У меня делá отличнó, как обýчно.	Mám se skvěle, jako obvykle.
У меня тóже не бóчень хорошó.	Také se nemám nic moc.
У меня всё отличнó.	Daří se mi skvěle. Mám se výborně.
У Ивáна большáя семьá.	Ivan má velkou rodinu.
Дóброе úтро.	Dobré ráno.
С дóбрым úтром.	Dobré ráno.
Дóбрый вéчер.	Dobrý večer.
Пока́.	Ahoj. (při loučení)
Какáя красíвая!	Jak je ale hezká! Ta je ale nádherná!

Часть Б

Как у тебя делá?

Přečtete si následující dialogy, poté si je poslechnete na nahrávce:

039 L01_A02

I.

Анна с Максимом в парке. Максим – друг Анны. Анна русская, она из России. Максим украинец, он с Украины.

- M: Привéť, Анна! Как делá?
A: Максим! Это ты? Привéť! У меня всё хорошó. А у тебя?
M: У меня тóже всё отличнó. Вот моá новáя собáка.
A: Какáя красíвая! Как зовúт твою собáку?
M: Собáку зовúт Жучка. А где твой кот Матрóскин?
A: Матрóскин дóма. Он там с Ивáном.

040 L02_A03

II.

Виктор с Борисом на улице. Борис – знакомый Виктора. Борис из Москвы. Сестра Бориса в Праге.

- V: Привéť, Борис! Как у тебя делá?
B: Привéť, Виктор! Так себе. А у тебя?
V: Ну, хорошó. А как сестра?
B: Всё нормáльно. Она в Праге.
V: Привéť от меня!
B: Спасíбо. Пока!
V: Пока!

2

Вýклад:

- Fráze **Как делá?** je zkrácená podoba otázky **Как идúť váши/твоá делá?**, tedy **Jak se máš/Jak se máte?**
- Slovní spojení **Какáя красíвая!** se do češtiny překládá jako **Jaká je nádherná! Jak je ale hezký!** (z kontextu – pes). V ruštině je slovo **pes** – собáка ženského rodu.
- Zapaťuťte si, že Rusové při oslovení zpravidla nepoužívají 5. rád. Při pozdravu či volání je běžný 1. rád: **Привéť, Анна! Здравствуй, Борис!**

Paťuťte:

КАК У ТЕБЯ/ВАС ДЕЛА?

Jak se máš/máte?

1. Přečtěte si následující krátké dialogy a zapamatujte si možné odpovědi na otázku *Как дела?*:

- a) Здравствуй! Как дела?   Здравствуй! Всё отлично. А у тебя?
У меня всё хорошо.
- b) Добрый день! Как у вас дела?   Здравствуйте! У меня дела отлично,
как обычно. А у вас?
Так себе.
- в) Привет, Маша? Как у тебя дела?   Привет, Костя! У меня всё плохо.
А у тебя?
У меня тоже не очень хорошо.

Podstatná jména rodu mužského zakončená na tvrdou souhlásku v jednotném čísle

Ažkoli jsme se ještě neseznámili s jednotlivými vzory skloňování podstatných jmen, všimněte si, že koncovky mužského rodu jednotného čísla zakončená na tvrdou souhlásku jsou při skloňování jednodušší než v češtině.

Pozorně si projděte uvedenou tabulku a zapamatujte si, že u podstatných jmen životných se shoduje 2. a 4. pád, zatímco u neživotných podstatných jmen se shoduje 1. a 4. pád. Ostatní koncovky jsou totožné.

Пад:	1.	2.	3.	4.	6.	7.
Животné:	Максѣм	Максѣма	Максѣму	Максѣма	о Максѣме	Максѣмом
неживотné:	дом	дѣма	дѣму	дом	о дѣме	дѣмом

2. Vyskoľujte následující podstatná jména v jednotném čísle podle výše uvedené tabulky. Všechna slova jsou mužského rodu a v jednotném čísle mají stálý přízvuk. Rozlišujte podstatná jména životná a neživotná:

Марк, гѣрод, Максѣм, друг, Вѣктор, март, Иван, парк;

3. Podstatná jména v závorkách dejte do správného tvaru:

1. К + 3. р. (брат, внук, Стас, дом, Вацлав, друг) 2. Без + 2. р. (банк, брат, гѣрод, журнал, Марк, Вѣктор) 3. В + 6. р. (гѣрод, дом, журнал, том, март, парк) 4. С + 7. р. (журнал, банк, Марк, друг, Максѣм, внук) 5. Из + 2. р. (банк, том, дом, гѣрод, парк, журнал) 6. О + 6. р. (парк, журнал, Пѣтер, Максѣм, том, гѣрод).

Vázání slov v řeči

Pozorně si přečtěte následující pravidla a několikrát po sobě si poslechněte nahrávku s uvedenými příklady!

041_L02_A04

1. Vázání předložky s následujícím slovem začínajícím na samohlásku:

в:	в Острáве, в Áфрике, в áрмии, в Ёндии, в Áльпах
из:	из Острáвы, из Áфрики, из áрмии, из Ёндии, из Áльп
к:	к Острáве, к Áфрике, к áрмии, к Ёндии, к Áльпам
от:	от Острáвы, от Áфрики, от áрмии, от Ёндии, от Áльп
с:	с Острáвой, с Áфрикой, с áрмией, с Ёндией, с Áльпами
об:	об Острáве, об Áфрике, об áрмии, об Ёндии, об Áльпах

Pamatujte:

Пředložky **в, из, об**, po kterých následuje slovo začínající samohláskou, **neztrácejí** svoji znělost!

пř.: в áрмии [vátm'ii], из Áфрики [izáfr'ik'i], об Áфрике [obáfr'ikъ]

Pro předložky **от, об** platí pravidla „pozice ruského o před přízvukem“!

пř.: от Áфрики [otáfr'ik'i], об Áльпах [obál'pъx]

Pro všechny předložky platí: následuje-li za předložkou slovo, které začíná na ruské měkké **и**, vyslovuje se toto **и** jako **и**:

пř.: об Ёндии [obánd'ii], от Ёгоря [otágar'ъ]

2. Váží se i taková sousední slova, kdy jedno končí samohláskou a druhé samohláskou začíná – př.: máма Иванá, пáпа Ёгоря; pokud se však jedná o dvě sousední slova, kdy první končí souhláskou a druhé souhláskou začíná, vázání je velmi oslabeno – př.: сѣрок дѣлларѣв, друг Максѣма

4. Sami si několikrát přečtete následující spojení s předložkami. Dbejte na správnou výslovnost. Poté si poslechnete nahrávku a ověřte si správnost výslovnosti:

042 L02_A05

s Ivánom, ot Īgorja, ot Ánny, v Áfrike, v institúte, ob Iváne, k Ánne, k Ukraïne, ob Avstrálie, ob Iríne, ot ikony

Часть В

У Иváна большáя семья

1. Přečtete si následující krátký text, poté si poslechnete nahrávku. Věnujte pozornost větám s předložkou у:

043 L02_A06

У Иváна большáя семья. У Иváна папа Виктор, máма Лéна и сестра Áнна. У Áнны хорóший друг Максiм. У Максiма новáя собака Жучка. А у Áнны кот Матроскин. А какáя семья у вас?

Sloveso mít v ruském jazyce

vazba у + 2. р. podstatného jména či osobního zájmena

V ruštině jsou v hojně míře zastoupeny věty s předložkovou vazbou у + podstatné jméno či osobní zájmeno ve 2. pádu. Takovým větám v češtině odpovídají věty se slovesem MÍT (vlastnit). Pozorně si přečtete následující příklady:

У нас кот Матроскин.	Мáме коcoura Матроскина.
У вас кошка Машка.	Мáте коcку Машку.
У Максiма новý журнал.	Максим мá новý cасопис.
У сына только старý том.	Сын мá pouze старý дiл.
У Áнны крóна.	Áнна мá корóну.
У Максiма собака Жучка.	Максим мá пса Жуcку.

V ruštině ale existují i takové věty, které jsou dobře známy i v češtině. Pozor na v ruském slovosledu:

Максiм у вас.	Maxim je u vás.
Галiна у нас.	Galina je u nás.
Он у Максiма.	Он je u Maxima.
Мы у Áнны.	Мы jsmе u Anny.

2. Doplňte do textu slova uvedená v závorce (neznámá slova pouze přečtete, nepřekládejte je):

(вас, нас, Максiма, Пётера, Виктора, Мάρка, тебá, Вáцлава)

- У ..... собака Жучка.
- У ..... кошка Машка.
- У ..... новý журнал.
- У ..... сто крон.
- У нашего котá ..... красiвые глаза.
- У ..... новý дом.
- У ..... новáя машина.
- У ..... внук Дiма.

3. Doplňte podstatná jména mužského rodu ve druhém pádu. Věty přeložte:

- У (внук)..... кот Барсик.
- У (Ивáн) ..... красiвый сад.
- У (брат) ..... две крóны.
- У (Стас) ..... новáя собака.
- У (друг) ..... большáя семья.
- У (Пётер) ..... máма Галiна.
- У (сын) ..... друг Степáн.
- У (Александр) ..... мнóго проблем.

4. Z následujících slov sestavte jednoduché věty. Používejte vazbu у + podst. jm. Poté poslouchejte, opakujte po nahrávce:

Мáрк, дом → У Мáрка дом.

044 L02_A07

- Максiм, машина
- Ивáн, внук
- Виктор, кот
- Вáцлав, том
- Пётер, собака
- Стас, кошка

5. V několika větách řekněte, kdo co má. Používejte vazbu у + podst. jm./osobní zájmeno. Nezapomeňte, že po předložce у musí následovat buď podstatné jméno, nebo zájmeno ve 2. pádu!

- У тебá ...
- У нас ...
- У вас ...
- У Максiма/Пётера/Виктора ...

Naučte se následující pozdravy:

Дóброе úтро!	Dobré ráno!
С дóбрым úтром!	
Дóбрый вéчер!	Dobry večer!
Спокойной нóчи!	Dobrou noc

6. Doplňte pozdrav podle časového údaje; použijte fráze, uvedené v závorce (дóброе úтро, с дóбрым úтром, дóбрый день, дóбрый вéчер, спокойной нóчи):

13:00 ....., Галлина!	19:00 ....., Иван!
21:00 ....., Максим!	12:00 ....., Вацлав!
15:00 ....., Лена!	10:00 ....., Анна!
09:00 ....., Виктор!	22:00 ....., Мария!

Všimněte si, že oslovujeme 1. pádem!

045 L01_A08

Sloveso jmenovat se

Pamatujte:

Vazba **Как вас зовут?** se pojí vždy s 2. pádem. Některá zájmena ve 2. pádu už znáte, další se naučte. Přečtete si a poslechněte následující příklady, věnujte pozornost osobním zájmenům ve 2. pádu:

Меня зовут Виктор.	Jmenuji se Viktor.
Как тебя зовут?	Jak se jmenuješ?
Как его зовут?	Jak se jmenuje (on)?
Как её зовут?	Jak se jmenuje (ona)?
Нас зовут Поповы.	Jmenujeme se Popovovi.
А как вас зовут?	Jak se jmenujete?
Как их зовут?	Jak se jmenují? (pro všechny rody)

7. Tvořte věty podle vzoru. Poté opakujte po nahrávce:

046 L01_A09

Вот мой сын Степан. → Его зовут Степан.

- Вот моя сестра Наташа.
- Вот семья Поповых.
- Вот брат Егор.
- Вот собака Жучка.
- Вот мы, Орловы.
- Вот кот Матроскин.
- Вот чешка Эва.
- Вот наш внук Стас.
- Вот семья Ивановых.
- Вот словачка Мария.

Skloňování zájmen наш/наш, вам/ваш (mužský rod)

1.	наш	ваш
2.	нашего	вашего
3.	нашему	вашему
4.	наш/нашего	вам/вашего
6.	о нашем	о вашем
7.	нашим	вашим

Pamatujte:

- Ve tvarech 2. pádu (a 4. pádu u životných podst. jmen) **нашего, вашего** se ruské r čte jako v [náševz], [váševz], stejně tak jako 2. pád osobního zájmena он – eró [jivó].
- U životných podstatných jmen se 2. p. = 4. p., u jmen neživotných se shoduje 1. p. = 4. p.!

8. Doplňte správný tvar zájmen наш a вам podle vzoru:

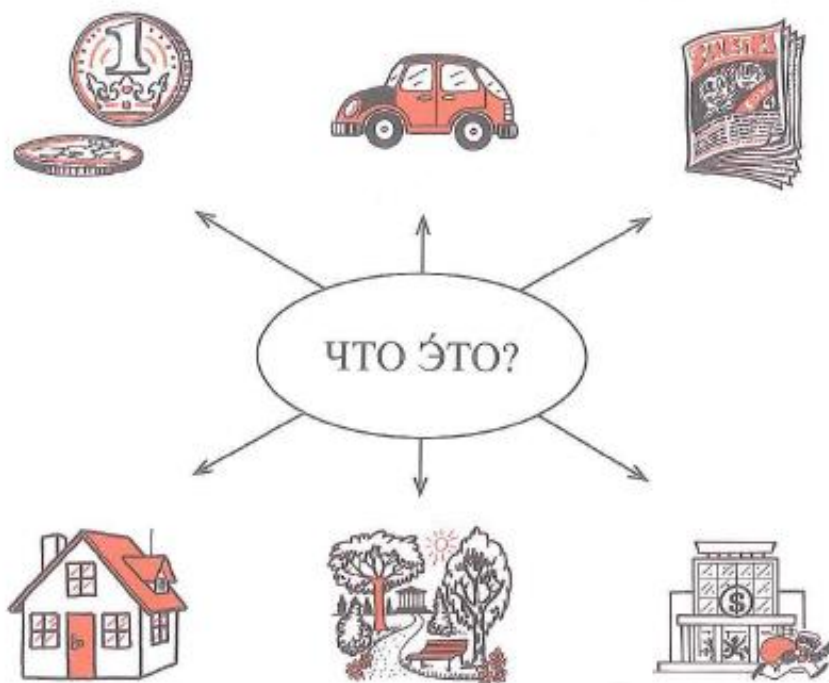

к ..... сыну и ..... брату → к нашему сыну и вашему брату

- без ..... брата и ..... сына 2 в ..... томе и ..... журнале 3. из ..... парка и ..... дома 4. в ..... городе и ..... доме 5. с ..... сыном и ..... братом 6. о ..... томе и ..... журнале 7. к ..... другу и ..... внуку 8. без ..... сына и ..... внука 9. из ..... города и ..... дома 10. с ..... городом и ..... парком 11. к ..... внуку и ..... брату 12. из ..... дома и ..... парка 13. с ..... журналом и ..... томом 14. о ..... доме и ..... городе

9. Pamatujete si slovíčka? Odpovězte na otázku ЧТО ЭТО?/CO JE TO?

! Nezapomeňte, že v ruském slově что se ч vyslovuje jako ш [što]!

Рокусте се přečíst ruské říkanky:

У Сашки в кармáшке пяташки и шапки.
У Ивáшки рубáшка, у рубáшки кармáшки.

